

GÖRÜŞME NOTU

Türk Standartlar Enstitüsü (TSE) ile Türkiye Prefabrik Birliği (TPB) arasında prefabrike betonarme yapıların ortaklaşa denetimi için 29 Aralık 2010 tarihinde bir işbirliği protokolu imzalanmıştır.

Beton prefabrikasyon teknolojisi ülkemizde daha çok sanayi yapıları ve AVM inşaatlarında kullanılmaktadır. Türkiye'deki sanayi yapılarının yaklaşık % 85'i bu teknoloji ile yapılmaktadır. Dolayısı ile ülke sanayi ve ticari varlığının içinde yer aldığı yapıların denetlenmesi ve kalitesizliğe karşı güvence altına alınması ülke ekonomisi açısından çok önemlidir.

Prefabrike beton sanayisinde 2011 yılında yaklaşık 100 firma faaliyette görünmektedir. Bu firmalardan 27'si sektörün şemsiye örgütü olan Türkiye Prefabrik Birliği üyesidir. Üyelerin sektörün yaklaşık 1/3'ünü oluşturmalarına karşın üretimdeki payları 2010 yılında % 63 olmuştur. Diğer bir deyişle sektörün 1/3'ü, üretimin 2/3'ünü kontrol etmektedirler.

1984 yılında kurulan Türkiye Prefabrik Birliği'nin amacı ülkede prefabrikasyonu tanıtmak ve yaygınlaştırmak, teknolojik altyapısını oluşturmak ve sektörün gelişmesini ulusal çıkarlar doğrultusunda yönlendirmektir. Prefabrikasyonun kalite kontrolü yapılan bir inşaat teknolojisi olması nedeniyle Birlik kalite denetimine büyük önem vermiş ve 1998 yılından itibaren üyelerini şeffaf bir sistemle denetlemeye ve belgelendirmeye başlamıştır. 1999 depreminden sonra da edinilen deneyimler ışığında sistem revize edilmiştir.

Prefabrik Birliği'nin denetlenen üyelerine karşın sektörün üye olmayan kesimi ciddi bir denetimden uzaktır. Bu kuruluşlar tarafından yapılan yapılar her ne kadar "Yapı Denetim Sistemi" içinde denetleniyorlarsa da, prefabrikasyon teknolojisinin özel bir bilgi birikimi gerektirmesi nedeniyle bu denetimler yeterli etkinliğe ulaşmamaktadır.

Bu olguyu göz önünde bulunduran TSE ve TPB sektördeki bu denetim boşluğunu doldurmak amacıyla işbirliği yapma kararı almışlardır. Üzerinde 1,5 yıl çalışılarak geliştirilen denetim sistemi 2010 yılı sonunda tamamlanmış ve 29 Aralık 2010 tarihinde de denetimlerin birlikte yürütülmesine ilişkin işbirliği protokolu imzalanmıştır.

"TSE K 118 – Öndökümlü Betonarme Yapılar Kalite Yönetim Sistemi Belgelendirmesi" başlıklı denetim sistemi, Türkiye Prefabrik Birliği tarafından yapılacak proje denetimi ile Türk Standartlar Enstitüsü tarafından yapılacak üretim ve montaj denetimini içeren iki aşamalı bir sistem olup, proje denetimi, üretim ve montaj denetimi için bir baraj görevini görmektedir.

Her iki kuruluşun denetimlerde görev alacak denetçilerinden TPB denetçilerine “denetçilik eğitimi”, TSE denetçilerine de “üretim ve montaj denetimi” verilerek gerekli bilgilerle donatılmaları sağlanmıştır.

İmzalanan prokol ile kalite denetimi konusunda iki kuruluş arasında başlayan işbirliği, ülkede ve inşaat sektöründe kendi türünün ilk örneğidir. Geliştirilen denetim sistemi de dışarıdan alınmamış, her iki kuruluş tarafından ortaklaşa geliştirilmiş, ülkeye özgü bir sistemdir.

Yukarıda da belirtildiği gibi prefabrikasyon teknolojisi ülkede en çok sanayi yapılarının inşaatında kullanılmaktadır. Bu yapılardaki denetim eksikliği nedeniyle özellikle deprem dayanımlarında ortaya çıkacak zayıflık, ülke sanayi varlığı açısından büyük bir risk oluşturmaktadır. “TSE K 118 – Öndökümlü Betonarme Yapılar Kalite Yönetim Sistemi Belgesi” nin Organize Sanayi Bölgelerinde ve sanayi yapılarının yer aldığı diğer alanlarda, ruhsat için sağlanması zorunlu belgeler arasına alınması bu riske karşı alınabilecek etkin bir önlem olacaktır.